

Régi budai kövek a vakolat alatt

Az Országos utcában két házon hozott ki a kőműves kalapácsa régi budai faragott köveket. A 6. sz. ház kapuja alatt hármass ívű, két oszlopon nyugvó gótikus, 15. századit mutató ívezet bomlott ki az évszázados vakolat alól. A ház barokos kapukerete zárókövén az 1686. évszám látható, ami nyilván utólagosan és önkényesen felvett dátum lehet, hiszen az 1686. szeptember 2.-án rommálett Budán az év decemberéig olyan remekbe faragott porta nem készülhetett el, mint amelyet a kapu visel. Bizonyára úgy áll a dolog, hogy a legelső telektulajdonos még 1686 őszén kinézte magának a romban heverő gótikus házat, 1687-ben telek jogot szerzett rá és így vésette bele a zárókőbe az 1686-os évszámot. Nyilván ez a telektulajdonos vakoltatta be a kapualatti rongált ívezetet. Ez egyébként a ház eselédének kapualatti üldögélő helye volt, ilyent minden 14—15. századi ház kapualjában találunk. Ilyen már több került elő az újabb időkben a kutató kalapács alól. Tekintettel arra, hogy a középkorban minden budai háztelkes polgár a Jus Terreni, a Földesúri Juss alapján volt bormérő, sőt sermérő jogos, viszont az ilyen mérés a kapu alatt folyt le: bízvást hihetjük, hogy a pados ívezetek holmi jóízű kortyolások helyei is voltak. Az 1686-os évszámot afféle Circulum övezi, melyet a férj és feleség neveinek kezdőbetűiből kanyarítottak. Ilyen „Circulus”-t viselnek a német vándorlegény sipkájából lett német divatsipkát átvett magyar diáktestvérségek is a sipkájuk himzésén. (Szegény diákjaink, akiket tudatlan stíluskópizálók ugrattak be a talajtalan idegen módi átvételére, nem tudják, mit viselnek sipkájukon, hiszen ezek a circulusok az 1790-es évek szabadkőműves diákpáholyainak voltak jelvényei.)

Az Orzágház utca 8. számú ház portája már régen felszabadult a vakolat alól, most csak jobban letisztították. A XVI. Lajos stílű rómaiás barok keret most tisztábban látszik, viszont a ház két régi telekkönyvi száma, a „Numero 101” és „Numero 98” festett jegyei most előtűntek. Örvendetes dolog, ha a kegyelet megmenteni és megőrizni vén Budánk köveit. Érdemes volna rendszeres vakolatleverésekkel kutatni hasonló emlékek után.

(B. B. B.)